

**UCHWAŁA NR XXIX/186/ 2013
RADY POWIATU GDAŃSKIEGO
z dnia 20 marca 2013r**

w sprawie przyjęcia do realizacji „Powiatowy program działań profilaktycznych mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Gdańskim na lata 2013-2020”

Na podstawie art. 12 pkt. 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity – Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz.1592 z późn. zm) oraz art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U z 2005, Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).

**Rada Powiatu Gdańskiego
uchwala, co następuje:**

§ 1

Przyjmuje się do realizacji „ Powiatowy program działań profilaktycznych mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Gdańskim na lata 2013-2020” zgodnie z załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Gdańskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

**Przewodniczący Rady
Powiatu Gdańskiego**

Kazimierz Kłoka

**Powiatowy program działań profilaktycznych
mających na celu udzielenie specjalistycznej
pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania
i wdrożenia prawidłowych metod
wychowawczych w stosunku do dzieci
zagrożonych przemocą w rodzinie
w Powiecie Gdańskim na lata 2013-2020**

Wstęp.

Powszechnie znana jest wiedza o decydującej roli wychowania w rodzinie dla kształtowania się osobowości dziecka. To właśnie w rodzinie odbywa się proces kształtowania pojęć moralnych dziecka, jego etycznej i społecznej wrażliwości. Rola rodzinnego środowiska wychowawczego trwa od urodzenia dziecka do osiągnięcia przez nie samodzielności. Sposób w jaki rodzina pełni swą funkcję wychowawczą oraz skuteczność tych oddziaływań na dziecko zależą w znacznej mierze od postaw ojca i matki wobec dziecka.

Nieprawidłowe postawy rodzicielskie mogą powodować u dziecka brak zaufania do siebie i innych, poczucie osamotnienia i zagubienia. Silna, prawidłowa więź emocjonalna z rodzicami jest podstawowym czynnikiem chroniącym dziecko przed zachowaniami ryzykownymi, takimi jak zażywanie środków psychoaktywnych czy agresja. Zaburzenia więzi emocjonalnej w rodzinie, nieprawidłowości w procesie wychowania i socjalizacji, wywołują, podtrzymują i utrwalają zachowania destrukcyjne.

Dla każdego człowieka rodzina powinna stanowić środowisko zapewniające mu poczucie bezpieczeństwa, godności i szacunku. Jednym z najczęściej występujących czynników zagrażających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny jest przemoc, czyli intencjonalne działanie lub zaniechanie działania jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody.

Z badań przeprowadzonych w 2010 roku na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej wynika, że sześciu na dziesięciu badanych osobiście zna w swoim otoczeniu lub sąsiedztwie takie rodziny, w których dochodzi do przemocy wobec kobiet i dzieci. Wskazuje to na potrzebę pilnego podjęcia systemowych, interdyscyplinarnych działań w zakresie wsparcia rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Profilaktyka wychowawcza powinna stworzyć spójny system działań ukierunkowanych na zapobieganie występowaniu i rozpowszechnianiu zjawisk określanych jako patologia społeczna i obejmować między innymi pomoc edukacyjną, doradczą, informacyjną, socjalną, prawną i psychologiczną.

Działania pomocowe nie mogą być podejmowane dopiero w sytuacji wystąpienia ostrego kryzysu w rodzinie. Aby nie doprowadzać do konieczności podejmowania interwencji w sytuacjach wystąpienia przemocy w rodzinie i aby niwelować tego skutki, należy zintensyfikować podejmowanie działań o charakterze profilaktycznym.

Powyższe przesłanki uzasadniają potrzebę skonstruowania i wdrożenia w życie programu profilaktycznego, który będzie mieć na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, szczególnie w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. W związku z tym zostały opracowane cel główny i cele szczegółowe oraz działania podejmowane na terenie Powiatu Gdańskiego, które w efekcie powinny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie przez wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą.

Największy efekt z podejmowanych działań widoczny będzie w sytuacji współpracy pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w realizację zadań dotyczących edukacji, bezpieczeństwa, zdrowia i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Podstawą prawną opracowania niniejszego Programu jest art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U z 2005, Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).

1. Cele programu

Celem głównym programu jest zmniejszenie skali przemocy w rodzinie w Powiecie Gdańskim poprzez podejmowanie działań profilaktycznych i wspierających w rodzinach z tzw. grupy ryzyka.

Istotnym jest podejmowanie kompleksowych działań mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy ofiarom, jak również promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci i młodzieży w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

Cel główny programu będzie realizowany poprzez **cele szczegółowe** tj.:

- 1) zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie,
- 2) pomoc rodzinom dysfunkcyjnym, z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i zagrożonymi przemocą,
- 3) zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych,
- 4) propagowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich,
- 5) zapewnienie usług poradniczych, wspierających i edukacyjnych dla wszystkich rodzin.

2. Sposób realizacji i kierunki działań

1. Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie.

Zadania:

1. Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do mieszkańców Powiatu Gdańskiego w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Poszerzanie wiedzy na temat skutków przemocy w rodzinie.
3. Prowadzenie działań o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym skierowanych do rodziców i dzieci.

II. Pomoc rodzinom dysfunkcyjnym, z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i zagrożonymi przemocą.

Zadania:

1. Monitorowanie środowisk zagrożonych przemocą domową.
2. Skoordynowana i kompleksowa pomoc ze strony wszystkich instytucji i organizacji

działających na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie - udział w zespołach interdyscyplinarnych i grupach roboczych.

3. Zapewnienie poradnictwa specjalistycznego w ramach działalności Punktu Interwencji Kryzysowej, Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Punktu konsultacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i Ośrodków Pomocy Społecznej.
4. Współpraca Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Ośrodków Pomocy Społecznej, Sądu Rodzinnego, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Komendy Powiatowej Policji, Prokuratury Rejonowej, szkół, Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych, organizacji pozarządowych i kościołów w zakresie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.
5. Realizacja programów terapeutycznych oraz psychoedukacyjnych skierowanych do rodziców i dzieci z rodzin zagrożonych przemocą.

III. Zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych.

Zadania:

1. Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin ze względu na różnorodność problemów i potrzeb, zwłaszcza w zakresie stosowania prawidłowych metod wychowawczych.
2. Wspieranie rodziców w ich funkcjach opiekuńczo-wychowawczych.
3. Wspieranie rodziny i jej poszczególnych członków w przewyciężaniu sytuacji kryzysowej m.in. przez propagowanie polubownych metod rozwiązywania konfliktów.
4. Umożliwienie korzystania z porad socjalnych, prawnych, psychologicznych i pedagogicznych oraz innych form indywidualnego i grupowego wsparcia dla osób dorosłych i dzieci.
5. Propagowanie właściwych wzorców w zakresie spędzania czasu wolnego, realizowania zainteresowań, sportu i rekreacji.

IV. Propagowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich.

Zadania:

1. Wspieranie programów profilaktycznych i edukacyjnych wspomagających wychowanie dzieci i młodzieży.
2. Wspieranie inicjatyw służących budowaniu prawidłowych postaw rodzicielskich.
3. Propagowanie i inicjowanie działań przygotowujących do prawidłowego wychowywania dzieci.
4. Wspieranie rodzin zagrożonych dysfunkcjami:
 - zapewnienie wsparcia dla rodziców mających problemy wychowawcze z dziećmi,
 - zapewnienie wsparcia dla dzieci mających problemy wychowawcze i edukacyjne,
 - pomoc w korzystaniu z dziennych form opieki (światlice opiekuńczo-

wychowawcze i socjoterapeutyczne, środowiskowe domy samopomocy).

V. Zapewnienie usług poradniczych, wspierających i edukacyjnych dla wszystkich rodzin.

Zadania:

1. Kierowanie członków rodziny do korzystania z innych usług oferowanych lokalnie.
2. Rozwijanie lokalnej infrastruktury informacyjnej, edukacyjnej i terapeutycznej wspomagającej rodzinę w rozwiązywaniu problemów społecznych.
3. Konsolidacja podmiotów działających w społeczności lokalnej na rzecz rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodzin.
4. Budowanie sieci współpracy z podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, zwłaszcza w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
5. Realizacja działań doradczych, wspierających, edukacyjnych, mediacyjnych i terapeutycznych w oparciu o fundusze własne i pozyskiwane.

3. Adresaci programu

1. Rodziny dotknięte przemocą:
 - ofiary przemocy,
 - świadkowie przemocy,
 - sprawcy przemocy.
2. Rodziny niewydolne wychowawczo, niezaradne życiowo.
3. Dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym.
4. Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i niedostosowane społecznie.
5. Przedstawiciele władz lokalnych, instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

4. Realizatorzy programu

1. Starostwo Powiatowe w Pruszczu Gdańskim.
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszczu Gdańskim.
3. Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu gdańskiego.
4. Komenda Powiatowa Policji w Pruszczu Gdańskim.
5. Prokuratura Rejonowa w Pruszczu Gdańskim.
6. Szkoły i inne placówki oświatowe.
7. Organizacje pozarządowe działające na rzecz rodziny.
8. Zespoły interdyscyplinarne realizujące procedurę Niebieska Karta.
9. Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
10. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pruszczu Gdańskim.

5. Oczekiwane efekty realizacji programu

1. Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących

- z przemocy w rodzinie.
2. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
 3. Podniesienie poziomu świadomości wśród mieszkańców Powiatu Gdańskiego na temat zapobiegania zjawisku przemocy w rodzinie.
 3. Zapewnienie należytej opieki dzieciom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.
 3. Poprawa funkcjonowania rodziny dysfunkcyjnej w pełnieniu swoich zadań.
 4. Wzmocnienie rodziny w radzeniu sobie z problemami wychowawczymi.
 5. Rozwój wiedzy i umiejętności rodziców w prawidłowym funkcjonowaniu.
 6. Pomoc rodzinie w rozwiązywaniu problemów wynikających z sytuacji kryzysowej.
 7. Koordynacja działań służb i organizacji działających na rzecz pomocy dziecku i rodzinie, zwłaszcza w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
 8. Wzrost świadomości społecznej w zakresie możliwości uzyskania wsparcia i pomocy ze strony instytucji i organizacji pozarządowych na terenie powiatu gdańskiego i ościennych.
 9. Wzrost poczucia bezpieczeństwa osób zagrożonych przemocą.

6. Czas realizacji programu.

Zakłada się, że Powiatowy program działań profilaktycznych mający na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Gdańskim będzie realizowany w latach 2013 – 2020.

7. Źródła finansowania programu.

Powiatowy program działań profilaktycznych mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Gdańskim będzie finansowany ze środków własnych powiatu, środków instytucji współpracujących oraz z pozabudżetowych środków pozyskiwanych z różnych źródeł krajowych i Unii Europejskiej.

8. Monitoring i ewaluacja programu

Stały monitoring programu będzie prowadzony przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszczu Gdańskim, który na bieżąco będzie oceniał realizację programu oraz proponował zmiany i aktualizacje założeń, celów i skuteczności działań.

Co roku w ramach sprawozdania ze swojej działalności PCPR będzie przedstawiał Zarządowi Powiatu Gdańskiego ocenę realizacji niniejszego programu.

9. Podsumowanie

Powiatowy Program Profilaktyczny zakłada tworzenie kompleksowego systemu wsparcia dla dzieci i rodzin, a przede wszystkim ofiar przemocy w rodzinie. Głównym celem programu jest zmniejszenie skali przemocy w rodzinie w Powiecie Gdańskim poprzez podejmowanie działań profilaktycznych w rodzinach z tzw. grupy ryzyka. Istotnym jest podejmowanie kompleksowych działań mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy ofiarom, jak również promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

W celu osiągnięcia zamierzonych celów szczegółowych w realizację programu będą włączone różne instytucje, placówki i organizacje pozarządowe, które swoimi działaniami wspierają osoby i rodziny doświadczające przemocy domowej.

Zakładając, że realizacja niniejszego programu będzie stanowiła wspólny, strategiczny plan działań wobec problemu przemocy w rodzinie i będzie przebiegać wielopoziomowo we wszystkich instytucjach i organizacjach zobligowanych, oczekuje się, iż przyczyni się on do usprawnienia systemu przeciwdziałania przemocy, ograniczenia zjawiska przemocy i towarzyszących mu innych zjawisk patologicznych oraz poprawy kondycji rodzin.

Program ma charakter otwarty i będzie systematycznie aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb.